

Quartus Physicorum

Primum de mensura durationis de cuius ratione est quod per eam habeatur certitudo mensurati quantum ad permanentiam et durationem modo cognoscendo naturam infiniti angeli melius cognoscimus eius durationem quam cognoscendo supremum. Item volo quod sint duo angeli supremi eque perfecti tunc queritur in quo est eum vel ponamus quod nulla sint euiterna nisi anime que sint eque perfecte tunc queritur in qua est eum.

Quarto arguitur quod nunc eui sit eum: quia in duratione indivisibili non sunt partes: ergo in tali duratione idem sunt duratio et nunc illius durationis: quia duratio et nunc durationis non possunt differre realiter nisi sicut indivisibile et extensum. Item mensurant idem: ergo sunt idem. Forte dicis per **S. Th.** in. 1. d. 19. 2. quod eum mensurat esse angeli nunc autem ipse mensurat essentiam. Contra eum mensurat substantiam angeli et celi: ergo non mensurat tantum existentiam. Antecedens est **San. Tho.** 1. par. q. 10. ar. 6. ad. 2. Item opus. 36. ca. 3. dicit quod nunc eui est instantis permanentis. Item dictum est quod nunc temporis mensurat substantiam mobilis. Contra vel mensurat essentiam mobilis quantum ad esse existentie et hoc non: quia sic mensuratur eum. Item mutatum esse mensuratur nunc temporis: ergo ipsum non est mensura ipsius mobilis: quia hec mensurata sunt alterius rationis: ergo et eorum mensura.

Quinto duratio intelligentie secundum artem est infinita: ergo non mensuratur eum: unde **San. Tho.** dicit quod totus motus non mensuratur: quia est infinitus. Item arguitur quod esse rei generabilis et corruptibilis non mensurat tempore: quia tempus est mensura successuorum: sed in existentia rei non est successio nec prius et posterius. Item esse rei generabilis mensuratur per nunc temporis: quia ipsum nunc respicit illud quod est in se indivisibile: sed ita est de esse rei corruptibilis et ideo **herueus** dicit quod mensurat instanti. Contra ergo **herueus** non vixit nec habuit esse nisi per instantis et ita arguitur de primo mobili.

Sexto visio beatifica angeli mensuratur eternitate participata: ergo et angelus tenet consequentia: quia accidens non est perfectioris durationis quam subiectum forte quod eternitas participata est eum: quia omnes eui conditiones sibi conveniunt hoc videtur contra **San. Tho.** 1. par. q. 10. ar. 5. 1.

Item pena dampnatorum non mensuratur eternitate participata nec operatio naturalis angeli nec etiam angelus: ergo nec etiam sua beatitudo. Item substantia angeli subicitur transmutationi: ergo non mensuratur per nunc eui. Forte dicis quod non subicitur corruptioni licet possit velle et nolle: ergo etiam celus ut est sub motu mensurat eum. quod est falsus: quia mensuratur tempore ut sic.

Septimo arguitur quod nunc motus angeli mensuratur alio tempore quam tempore nostro: quia successio que est in intellectionibus nostris mensurat tempore firmamenti licet non dependeat ab eo. Item tempus ipsius angeli vel est in suo intellectu vel in sua potestate vel in qua potentia si primum: ergo est intellectio vel volitio. Item quilibet angelus habet suum tempus vel non. Si primum: ergo motus unius angeli non poterit dici velocius alio neque simul cum alio: quia non est in eodem tempore.

Octavo arguitur quod in eum sit successio. Illud quod potest deficere ab esse non habet simul suum totum esse

(quod enim ab esse deficit non habet totum esse quod habere potuit) quia potuit plus esse: sed angelus cuius mensura est eum potest deficere ab esse per subtractionem influentie divine: ergo non habet simul suum totum esse: sed eum est mensura esse angeli: ergo et cetera. Item si in eum non est successio idem est angelum fore et fuisse: sed deus non potest facere angelum non fuisse ergo non posset ipsum facere non fore hoc autem est falsum ergo et cetera. Item in eodem instanti non possunt contradictoria verificari de eodem sed si totum esse angeli esset simul mensuraretur uno instanti: ergo de angelo non possunt contradictoria verificari hoc autem falsum est: ergo et cetera. Item unum eum potest succedere alteri ut si supremus angelus corruptus et postea alium nobilior producatur.

Nono vel eum est substantia vel accidens si secundum queritur in quo predicamento accidentis si dicatur quod est quantitas: quia omnis mensura est de genere quantitatis. Contra omnis quantitas est divisibilis et continetur sub aliqua specie quantitatis: sed eum non est divisibile ergo. Item angelus non est quantus et tamen habet in se eum. ergo eum non est quantitas. Item vel eum est in intellectu angeli vel in eius voluntate. Forte dicis quod eum non est aliud quam esse existentie ipsius angeli. Contra sequeretur quod adhuc in lucifero esset eum: quia adhuc habet suum esse. Item que res erit nunc ipsius eui secundum tenentem. **Lap. eos** l. **S. Th.** dicit quod est accidens primi euiterni opus. 36. c. 3. Item idem non mensurat se sed esse angeli mensuratur eum: ergo eum non est esse angeli forte dicis quod eum est de predicamento quando. Sed contra predicamentum quando dicit relationem et non ens absolutum: sed eum est quid absolutum alias queritur de suo correlativo. Item in predicamento quod sunt diverse species secundum quas aliquid dicitur fuisse et fore sed non ita est in eum.

Decimo arguitur quod nunc eternitatis non est eternitas quia nunc est causa eternitatis vel saltem ipse deus est actor eius: ergo ipsum nunc eternitatis non est nisi ab eternitate ergo eternitas est eum. Item creatio angelorum mensuratur instanti temporis nostri ergo et ipsi angeli. Antecedens patet: quia angeli fuerunt creati in principio scilicet temporis nostri et similiter eum eorum: ergo ipsum eum mensuratur instanti nostri temporis.

Ad primum dicitur secundum **S. Th.** quod 13 sunt idem scilicet substantia in est aliud et aliud secundum rationem. Ad aliud negatur antecedens de mensuris diversorum generum. Ad aliud patet ex dictis.

Ad secundum dicit **San. Tho.** prima par. et in. 2. d. 2. q. 1. ar. 2. secundum quod spiritualia et corporalia quo ad permanentiam possunt esse simul. Ad aliud negatur consequentia: quia idem est tempus omnium temporalium et tamen unum durat diutius quam aliud. Sic dico de eum: quia eum ut est mensura unius coexistit maiori tempore quam ut est mensura alterius. Sed contra ponam quod nullum sit tempus quod tunc una anima dicitur diutius durasse quam alia de hoc dicitur ad octavum. Ad aliud dicitur sanctus **Th.** quo. ibi allegato quod ex ignorantia lingue grece provenit quod communiter apud multos eum ab eternitate distinguitur ac si distingueret antropos ab homine quod enim in greco dicitur eum in latino dicitur eternitas. Sed quia nominibus utendum est ut plures si utrumque distinguamus ad invicem eum nichil aliud erit quam eternitas participata. Quia vero id quod dicitur